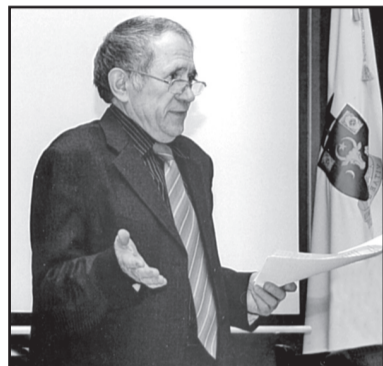

La Consiliul Rectorilor din RM

Pe 30 noiembrie 2007 la Universitatea de Stat din Moldova (USM) a avut loc ședința de dare de seamă a Consiliului Rectorilor din RM pentru perioada 2002-2007. Raportul a fost susținut de rectorul USM, dl Gheorghe Rusnac, academician al AȘM.

Anul istoric de constituire a Consiliului Rectorilor din RM este 1997. Consiliul cuprinde nu numai universități de stat, dar și private (în total 26 la număr) – fapt logic ce subliniază cauza comună a pregătirii specialiștilor. Raportorul a amintit conlucrarea prodigioasă între Consiliul Rectorilor din RM și Ministerul Educației și Tineretului al RM, a tuturor verigilor de conducere statală pe linia perfectării legilor, actelor normative privind atât învățământul superior, cât și învățământul din RM în ansamblu. S-au depus eforturi

de sincronizare a învățământului universitar cu cel european, precum și de consolidare a învățământului liceal, aliniat la exigențele europene. Prin clarificarea Consiliului Rectorilor din RM s-a asigurat așadar o bază solidă pentru învățământul național.

Încă până la Procesul Bologna Consiliul Rectorilor din RM a optat și practic a inițiat aplicarea Sistemului de Credite Transferabile Europene (ECTS) în învățământul superior. Au fost organizate conferințe internaționale privind Sistemul

Ședința a finalizat cu o fotografiere comună ce avea să fixeze momentul solemn din 30 noiembrie 2007.

Ion BOSTAN – noul președinte al Consiliului Rectorilor din Republica Moldova

de Management al Calității (SMC) în învățământul superior, astfel că odată cu aderarea RM în 2005 la Procesul Bologna noi am reușit să intrăm organic în paradigma noilor cerințe reformatoare ale Spațiului Universitar European Unic.

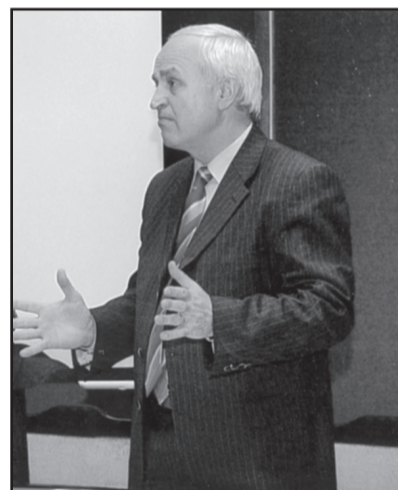
Consiliul Rectorilor din Republica Moldova a instituit „Bursele de Merit” – factor stimulatoriu puternic de învățare și participare activă la diverse activități proprii vieții studentești. S-a introdus și modelul-tip al Codului de Onoare pentru universitari, catalizator puternic de primenire a atmosferei morale în învățământul superior moldovenesc.

Consiliul Rectorilor din RM a favorizat sportul universitar prin instituirea „Cupei Rectorilor”, fapt ce a sporit popularizarea acestuia în medii

tineretului studentesc. În acest sens s-au remarcat mai multe universități: USM, UTM, ASEM, UASM, USP „Ion Creangă” etc. Un eveniment sportiv remarcabil a fost inaugurarea recentă a Complexului Sportiv al Tineretului la Universitatea Tehnică a Moldovei. Acest complex de talie națională și internațională susține marca sportivă a țării în general.

Acestea au fost doar câteva obiective pe răbojul dării de seamă a președintelui Consiliului Rectorilor din RM, dlui academician Gheorghe Rusnac. Raportul însă a fost motivat și de faptul că dl academician Gheorghe Rusnac și-a prezentat demisia din funcția de președinte al Consiliului Rectorilor din RM în legătură cu trecerea sa la o altă funcție, cea de Ambasador al RM în Italia.

În aceeași ședință din 30 noiembrie 2007 Consiliul Rectorilor din RM a ales prin vot deschis un nou președinte. Noul Președinte al Consiliului Rectorilor din Republica Moldova cu votul unanim al celor 21 de reprezentanți ai instituțiilor-membre ale acestui organ, prezenți la ședință, a fost ales dl Ion Bostan, rectorul Universității Tehnice a Moldovei, academician al AȘM.

Fii precaut, domnule student!

Practica inginerească sau... „Work & Travel”?!

Nu poți deveni inginer fără a trece stagiul de **practică în producție** (întreprindere, firmă, organizație).

Practica în producție este una din componentele cele mai importante în pregătirea inginerului.

Practica în producție este apreciată în credite transferabile ca și orice disciplină de studiu din planul de învățământ ingineresc.

La ora actuală destui studenți de la anii II și III nu și-au făcut stagiile de practică. Care este cauza? „Work & Travel” – iată cauza multora dintre ei. Acest program răscolează studenți din Moldova pentru a lucra vara în vacanță în SUA. Studenții, chipurile, câștigă acolo dolari și la întoarcere în Moldova vor avea bani pentru a plăti taxa de studii și pentru nevoi personale.

E o inducere în eroare, în cele mai multe cazuri. Pe cât s-a văzut în vara trecută, cei mai mulți dintre studenții plecați la lucru în SUA prin programul „Work & Travel” abia dacă și-au recuperat cheltuielile, de altfel, destul de mari (cca 2 mii de dolari), pe care ei le-au suportat cu toate plățile preventive plus biletele de drum până în America. Poate că au mai rămas cu ceva câștig de 200-

300 de dolari, dar face oare să te chiniești, spălând vesela prin restaurante, lucrând pe rupte ore în plus sau trudind în sudoarea frunții pe plantațiile agricole, dormind cine știe pe unde și mâncând cine știe ce?!

Dar cazurile de risc? Unii au avut de suferit traume, au fost și cazuri mortale...

Da, firmele „Work & Travel” desenează aici, în Moldova, tablouri în culori roze. De ce? Pentru că nu răspund de nimic. Pentru că au un singur interes – să stoarcă bani de la studenți.

26 de firme funcționează astăzi la Chișinău sub marca „Work & Travel”. Și această puzderie de firme aleargă neobosit să răscoleze cât mai mulți studenți. Se știe de ce. Pentru că iau taxe enorme, umplându-și propriile buzunare. Numai pe spinarea studenților de la UTM firmele „Work & Travel” au depus pe conturile proprii un venit de 3 mil. de dolari. Asta-i povestea cu prețul banilor câștigați de studenții noștri acolo.

Dar să vedem pierderile. Conform cerințelor programului „Work & Travel”, studenții trebuie să lucreze în SUA 3-4 luni pentru a-și recupera cheltuielile și, adică, să le rămână și ceva câștig – acei 200-300 de dolari amărâți, precum se vede în realitate.

De unde să ia studentul UTM acele 3-4 luni de „vacanță”? El ia, bineînțeles, lunile iunie, iulie, august și o bună parte din septembrie (uneori chiar toată luna). Deci studentul UTM nu poate încheia până la capăt sesiunea de vară, nu poate face aici stagiul de practică în producție – timp de 4 săptămâni, pe parcursul lunii iulie. Nu poate nici să înceapă în mod normal anul de studii, având multe restanțe. Și... este exmatriculat. Peste 10 luni el se poate restabili, dar cu ce s-a ales? El nu-și clădește temeinic profesia și nici banii promiși de mult trâmbițatul „Work & Travel” nu l-au încălzit.

Poate că pentru un student cu specialitatea „Servicii hoteliere” s-ar preta o practică în SUA, lucrând, să zicem, într-un hotel, la bar. Dar ce fel de „practică” poate fi asta pentru un viitor inginer?

Nu, pentru studenții UTM oferta „Work & Travel” nicidecum nu poate fi numită „practică în producție”, cum caută să mintă firmele averse de bani studentești.

Așa că, dragă domnule student, cântărește bine-bine: ori „Work & Travel”, cu neachitarea sesiunii de examene și a practicii în producție, fără de care nu poate fi pregătit un inginer și deci cu... exmatricularea aproape asigurată, repetând semestrul sau anul, după caz, ori îndeplinirea normală a programelor de studii pentru a-ți clădi temeinic minunata profesie inginerească, pentru care ai venit la UTM, dar ignorând „Work & Travel”, care dăunează foarte mult viitorul tău.

Corupției – nu!

În atenția studenților, cadrelor didactice și personalului auxiliar de la UTM

Vă aducem la cunoștință că informațiile privind prevenirea și contracararea corupției pot fi transmise la:

• pagina WEB a UTM pe adresa e-mail:

anticoruptie@adm.utm.md;

• cutiile poștale speciale instalate în blocurile de studii și căminele UTM.

Orice persoană poate accesa adresa e-mail indicată mai sus.

Mesajul va fi recepționat de o persoană obligată să respecte confidențialitatea și să transmită conținutul respectiv factorilor de decizie ai UTM.

La Senat

Decanul raportează

În ședința din 27 noiembrie 2007 Senatul UTM la supus analizei raportul de activitate al decanului FIU, dl Constantin Spănu, conf., dr., pentru perioada de cinci ani: 2002-2007.

Facultatea de Industrie Ușoară este una dintre cele mai tinere în cadrul UTM – a fost fondată în anul 1995. De atunci însă au trecut destui ani pentru a estima rolul acestei facultăți în contextul general al pregătirii cadrelor de ingineri în RM. Un rol apreciat în temei pozitiv, dacă ne gândim la faptul că anterior Moldova pregătea ingineri textiliști, poligrafiști și alți specialiști pentru industria ușoară în centrele universitare din arealul ex-sovietic, iar odată cu destrămarea URSS Moldova risca să se confrunte cu probleme serioase în acest sens, dacă nu apărea o asemenea facultate.

Decanul FIU, dl C. Spănu, precum s-a subliniat în discuțiile la Senat, de la înființarea facultății a ridicat ștacheta calității științifice și artistice mult-mult deasupra simplismului de meserie seacă sau „sireacă”, astfel ca noul drum didactic să tindă spre țeluri autentice universitare – nivel România, Rusia, Țările Baltice, Ucraina etc.

Cadența a fost susținută anume în vectorul universitar și astăzi FIU are temeiuri solide în această sferă logică de instituție academică de înalt nivel, re-

cunoscută de alte facultăți similare din diferite țări europene, de întreprinderile din industria ușoară din Moldova, unde lucrează cu succes de mai mulți ani absolvenții FIU. Unii absolvenți ai FIU, și deloc puțini, au reușit ei înșiși să înființeze întreprinderi mici și mijlocii în ramură și au succese bune în economia de piață.

Unele date statistice privind perioada 2002-2007 demonstrează creșterea neabătută a FIU sub aspectul calității și importanței sale sociale. Astfel, evoluția statelor de personal didactic se exprimă în două cifre concludente: 58 de cadre didactice la începutul perioadei și 81 la ora actuală.

În creștere se află și numărul studenților care au ales FIU, UTM. La începutul perioadei de raport erau 638 de studenți, secția zi, acum – 756; la secția cu frecvență redusă: 491 în 2002 și 608 în anul 2007.

FIU este o facultate de pionierat în

Moldova și e de la sine înțeles că s-a resimțit o lipsă acută de literatură de specialitate și în limba română. Cadrele didactice de la FIU au depus un efort substanțial pe linia acumulării, scrierii și publicării materialelor didactice. An de an acest fond de aur extrem de important în procesul didactic a crescut, astfel că la ora actuală avem 165 de coli de autor – materiale didactice editate la FIU: manuale, dicționare de specialitate,

îndrumări metodice, cursuri de lecții etc.

La FIU se implementează cu succes Sistemul de Management al Calității, toate catedrele fiind animate de ideile pro-

gresiste ale Procesului Bologna, care ne va asigura o integrare organică în structurile didactico-academice din Europa.

La expozițiile economice republicane FIU participă în mod activ, iar unul din succesele recente și-a găsit expresia pregnantă în adoptarea modelului de uniformă școlară, elaborat la FIU, drept etalon pentru toate unitățile școlare din învățământul preuniversitar al RM.

La FIU procesul didactic merge mână în mână cu cercetarea științifică, fapt ce întărește incontestabil imaginea de calitate universitară a specialităților facultății. La conferințele științifice anuale ale UTM studenții FIU se prezintă masiv cu cercețări în tematica industriei ușoare, împreună cu îndrumătorii lor științifici – profesorii facultății, precum și specialiști din ramura economică respectivă a republicii.

* * *

În aceeași ședință Senatul UTM a examinat și alte două chestiuni: „Realizarea planului de activități la UTM privind prevenirea și contracararea corupției” și „Decernarea premiilor Senatului în domeniul activității didactice”.

În toate chestiunile analizate Senatul a adoptat hotărârile corespunzătoare spre dezvoltarea în continuare a UTM.

HOTĂRÂREA

Senatului UTM din 27. 11. 2007

Cu privire la decernarea premiilor Senatului UTM pentru anul universitar 2006-2007 la compartimentele 2. 1, 2. 2, 2,3 și 2. 7.

În baza deciziei Comisiei de decernare a premiilor Senatului UTM prezentate de președintele Comisiei permanente a Senatului, prof. univ. I. Samusi, în urma discuțiilor pe marginea acestui raport, Senatul

HOTĂRĂȘTE:

A decerna premiile Senatului UTM pentru anul universitar 2006-2007, în domeniile sus nominalizate următorilor competitori:

Compartimentul 2. 1.

„Laureat al anului universitar 2006-2007 în domeniul activității didactice”

Numele, prenumele, titlul didactic și științific	Catedra, facultatea	Gradul premiului
1. ENE Vladimir, conf. univ., dr., șef catedră	Cat. „Transport Auto”, FIMM	Premii de gradul I, câte 3000 de lei și diplome de gradul I
2. SOBOR Ion, conf. univ., dr.	Cat. „Electromecanică și Metrologie”, FE	
1. USTUROI Liubovi, conf. univ. interimar	Cat. „Evaluarea și Managementul Imobiliar”, FCGC	Premii de gradul II, câte 1500 de lei și diplome de gradul II
2. VEREJAN Ana, conf. univ., dr.	Cat. „Chimie”, FTMIA	
3. SVERDLIC Valentin, conf. univ., dr., șef catedră	Cat. EMI, FIEB	
4. POPA Vasile, conf. univ., dr.	Cat. PFMA, FIMCM	
1. BALMUȘ Ion, conf. univ., dr., decan	Cat. MT, FCIM	Premii de gradul III, câte 800 de lei și diplome de gradul III
2. VANGHELI Mihail, conf. univ., dr., șef catedră	Cat. CFDP, FUA	
3. CHIȚUL Igor, conf. univ., dr.	Cat. Telecomunicații, FRT	
4. SIROȘ Nionila, lect. sup.	Cat. TCȚT, FIU	

Compartimentul 2. 2.

„Laureat al anului universitar 2006-2007 în domeniul activității didactice începătoare”

Numele, prenumele, titlul didactic și științific	Catedra, facultatea	Gradul premiului
1. CREȚU Ina, lect. sup., dr.	Cat. EMI, FIEB	Premiu de gradul I, 1500 de lei și diplomă de gradul I
1. VLAȘENCO Ana, lect. sup.	Cat. GCG, FCGC	Premii de gradul II, câte 800 de lei și diplome de gradul II
2. FLOREA-BURDUJA Elena, lect. univ.	Cat. MCȚT, FIU	
3. MOTRUC Natalia, lect. sup., dr.	Cat. TPAP, FTMIA	
4. VACULENCO Maxim, lect. sup.	Cat. PFMA, FIMCM	
1. OSIPOV Diana, lect. univ.	Cat. IMT, FIMM	Premii de gradul III, câte 500 de lei și diplome de gradul III
2. HLUSOV Viorica, lect. univ.	Cat. TME, FE	
3. CUCU Vladimir, lect. sup.	Cat. ATI, FCIM	
4. MAȘNIC Alisa, lect. univ.	Cat. Telecomunicații, FRT	

Corupției – nu!

Responsabilitatea e a tuturor

Parcursul ultimei jumătăți de an Senatul UTM în ședințele sale din 26 iunie și 27 noiembrie 2007 a supus unor ample analize mersul îndeplinirii „Planului de activități al Universității Tehnice a Moldovei privind prevenirea și contracararea corupției”, adoptat la 23 martie 2007.

Planul conține 36 de activități orientate spre menținerea unei atmosfere benefice socio-educative.

Responsabilitatea organizării și aplicării acestor acțiuni și activități pentru prevenirea și contracararea corupției la UTM revine tuturor verigilor universitare, tuturor persoanelor aparținând marelui colectiv didactic și administrativ-gospodăresc:

- administrației Universității Tehnice a Moldovei, decanatelor facultăților, conducerii catedrelor;
- tuturor cadrelor didactice;
- studenților de la toate facultățile și grupele academice, precum și Senatului studenților, organizației sindicale studențești, diferitelor ONG-uri studențești;
- personalului auxiliar din toate structurile UTM.

Comisia pentru controlul îndeplinirii hotărârilor Senatului UTM a raportat în ședința Senatului UTM din 27 noiembrie 2007 că marea majoritate a măsurilor conținute în cele 36 de puncte din „Planul de

activități ale Universității Tehnice a Moldovei privind prevenirea și contracararea corupției” sunt realizate în totalitate sau se află în derulare permanentă.

În același timp, Senatul Universității Tehnice a Moldovei a cerut o intensificare mai eficientă a eforturilor organizatorico-educative pe linia realizării unui șir de măsuri menite să amplifice eficacitatea de prevenire și contracarare a corupției.

În acest sens a fost adoptată hotărârea respectivă, din care spicuim:

- a finaliza semnarea Codului de Etică și Conduită universitară de către toți angajații Universității Tehnice a Moldovei până la 1 februarie 2008;
- a aproba Statutul Consiliului Codului de Onoare pentru studenți până la 15 decembrie 2007;
- a lansa pe pagina WEB a Universității Tehnice a Moldovei planurile de studii și toate programele de învățământ la specialități până la 1 martie 2008;
- a transmite drepturile de moni-

torizare a adresei e-mail:

anticoruptie@adm.utm.md

Departamentului pentru Managementul Calității (DMC) și a numi o singură persoană din administrația Universității Tehnice a Moldovei cu dreptul de acces;

- a publica în fiecare număr al ziarului „Mesager Universitar” adresa e-mail;

- a afișa adresa e-mail pe toate panourile informaționale ale decanatelor și catedrelor;

- a finaliza până la 24 decembrie 2007 convocarea adunărilor cu părinții studenților în scopul familiarizării lor cu regulamentele de organizare a procesului didactic, Codul de Onoare, reușita la studii a copiilor lor, posibilele situații neregulate (inclusiv corupția activă sau pasivă) în comportamentul studenților și urmările acestor situații conform legislației în vigoare;

- A organiza până la începutul sesiunii de iarnă 2007-2008 întruniri cu reprezentanții organelor de drept în scopul familiarizării studenților, cadrelor didactice și auxiliare cu prevederile Legii privind combaterea corupției și a protecționismului și denunțarea diferitelor acte de luare/dare de mită și corupție.

Scrisoare oficială

De la Ministerul Educației și Tineretului al RM ne-a parvenit o scrisoare, pe care o publicăm integral în continuare.

Instituțiilor de învățământ superior

Prin prezenta, se aduce la cunoștința instituțiilor de învățământ superior despre posibilitatea plasării materialelor didactice, metodice, informative, publicistice și de alt gen pe paginile săptămânalului Ministerului Educației și Tineretului *Univers Pedagogic Pro*.

Publicația *Univers Pedagogic Pro* oferă oportunități avantajoase de colaborare pentru difuzarea în sistemul educațional a informațiilor de interes din domeniul învățământului și științei.

Informații suplimentare privind condițiile de colaborare cu ziarul *Univers Pedagogic Pro* pot fi solicitate redacției publicației la adresa poștală:

str. Columna, 118, MD-2012,
or. Chișinău

și la e-mail: ziar_upp@yahoo.com

Victor ȚVIRCUN, ministru

Nota redacției „Mesager Universitar”: la Universitatea Tehnică a Moldovei s-a luat act de informația dată și cu această ocazie consemnăm că o anumită colaborare între UTM și săptămânalul Ministerului Educației și Tineretului al RM „Univers Pedagogic Pro” deja se află în desfășurare. Pe viitor această colaborare benefică va cunoaște o intensificare tot mai pronunțată.

Compartimentul 2. 3.

„Cel mai bun manual (curs universitar) al anului universitar 2006-2007”

Denumirea manualului, autorii	Catedra, facultatea	Gradul premiului
1. Distribuții și utilizarea gazelor combustibile. Manual Autori: ȚULEANU Constantin, conf. univ., dr., șef catedră TONU Valentin, conf. univ., dr.	ACGV, FUA	Premii de gradul I, 3000 de lei și diplome de gradul I
2. Science et technologies des alimentes. Manual Autor: CIUMAC Jorj, conf. univ., dr.	TOAP, FTMIA	
3. Analiza structurală (Metode difractometrice și microscopice). Manual Autor: SAMUSI Ion, prof. univ., dr.	Fizica, FRT	
1. Electrotehnică generale cours theorique, Manual Autori: POTÎNG Arhip, conf. univ., dr. TODOS Petru, prof. univ., dr., prim-prorector	BTE, FE	
2. Utilaj Tehnologic în industria alimentară, Manual Autori: GANEA Grigore, conf. univ., dr. GOREA Gheorghe, conf. univ., dr. BERNIC Mircea, conf. univ., dr., șef catedră	UTI, FIMM	Premii de gradul II, câte 1500 de lei și diplome de gradul II
3. Confort și performanță în sport, Manual Autori: BALAN Stela, conf. univ., dr., șef catedră IROVAN Marcela, conf. univ., dr. TUTUNARU Irina, conf. univ., dr.	MCTȚ, FIU	
4. Cercetări de marketing, Curs de prelegeri Autor: COJUHARI Andrei, prof. univ., dr. hab.	TEM, FIEB	
1. Politologie, Ciclu de prelegeri Autori: VANGHELI Ion, conf. univ., dr. + 6 coautori	ȘSU, FCIM	
2. Reparația automobilelor, Curs universitar Autor: LISNIC Anatolie, conf. univ., dr.	TA, FIMM	Premii de gradul III, câte 500 de lei și diplome de gradul III
3. Probleme și exerciții la geometria descriptivă. Material didactic Autori: CĂPĂȚINĂ Iurie, conf. univ., dr. ȘULETEA Angela, lect. sup. ȘTIRBUL Ion, conf. univ., dr., șef catedră ANATII Silvia, ing.	GDD, FIMM	
4. Drept funciar. Curs universitar Autor: TEACA Ilie, conf. univ., dr.	DP, FCGC	

Compartimentul 2. 7.

„Cel mai bun student al anului universitar 2006-2007”

Numele, prenumele	Grupa academică	Facultatea	Gradul premiului
1. RADILOV Tudor 2. LIȘIȚA Dumitru 3. CERNEI Nina 4. CABAC Irina 5. PALADI Sergiu 6. CALDARE Constantin 7. CALCEA Valentina 8. MUNTEAN Ludmila 9. GROSSU Aliona 10. IACOVENCO Artiom 11. CRUJANOVȘCHI Iurie	gr. SRE-041 gr. ME-041 gr. IMTI-2053 gr. IAF-053 gr. TLC-041 gr. TV-032 gr. MTCT-041 gr. TPL-049 gr. MIA -041 gr. IMAC-042 gr. DI-041	FE FCIM FIMM FCIM FRT FTMIA FIU FCGC FIEB FUA FIMCM	Premii de gradul I, câte 700 de lei și diplome de gradul I
1. LITVINOVA Iulia 2. ȚIGANCOV Serghei 3. GUȚULEAC Emilia 4. MORARU Mariana 5. GRECIȘNICOV Maria 6. DARII Ruxanda 7. ODAINÎI Eugeniu 8. DOLGHIER Svetlana 9. TEMȚUNIC Elena 10. CIUGUREANU Vladimir 11. VASILIEVA Svetlana 12. BABAIAN Svetlana	gr. IMTI- 2053 gr. MAIA-051 gr. FI-051 gr. IAF-053 gr. IMT-053 gr. TLC-042 gr. TV-033 gr. TP-031 gr. CIC-054 gr. BA-054 gr. GPA-042 gr. IMCM-041	FIMM FIMM FCIM FCIM FRT FRT FTMIA FTMIA FCGC FIEB FUA FIMCM	Premii de gradul II, câte 500 de lei și diplome de gradul II
1. BULHAC Sergiu 2. THORIC Denis 3. GREMALISCHI Vitalie 4. BEȘLIU Corina 5. COCOȘ Natalia 6. RUSU Vadim 7. SLABU Margareta 8. EVTODIENCO Liudmila 9. OLARU Tatiana 10. IONEL Irina 11. LUNGU Natalia 12. CALIN Natalia 13. PLATON Daniel	gr. TA-042 gr. TA-041 gr. C-042 gr. ILMA-041 gr. SER-052 gr. SOE-051 gr. FFT-031 gr. FTL-031 gr. EI-0410 gr. EI-0512 gr. CCIA-045 gr. IMAC-042 gr. PCCM	FIMM FIMM FCIM FCIM FRT FRT FTMIA FTMIA FCGC FCGC FUA FIMCM	Premii de gradul III, câte 400 de lei și diplome de gradul III

Președinte al Senatului UTM
acad., prof. univ., dr. hab.

Ion BOSTAN

Secretar științific
conf. univ., dr.

Ion SOBOR

Aspecte studentești ** Aspecte studentești ** Aspecte studentești ** Aspecte studentești ** Aspecte studentești

Grupe de frunte

Caracterul social al vieții pe care o trăim în noile condiții ale economiei de piață aduce în circuitul lingvo-psihologic al nostru noțiunea „**motivație**”. Sunt **motivati** sau nu pentru a face ceva? Ce **motivație** mă obligă să muncesc în cutare sau cutare sector? etc.

Potrivit dicționarului, **motivația** este: 1) ansamblu de motive care explică un act, o conduită; 2) (psihologie) ansamblu de factori dinamici care determină comportamentul unui individ.

În grupa de 26 de studenți „Filierea anglofonă-061”, FCIM am fost impresionat anume de utilizarea acestei noțiuni – **motivație, motivat**. La întrebarea: „De ce ești anume aici?” ei îmi răspundeau aproape invariabil: „Sunt motivat: vreau să-mi formez viitorul”. M-am bucurat în sinea-mi să aud de la studenții din anul II această matură reflecție – „Sunt motivat”. Pentru că nu e vorba doar de cuvintele în sine, ci de o reflecție poate mai îndelungată, de o privire limpede spre ziua de mâine, de mobilizarea lăuntrică a acestor tineri, care de pe acum știu ce vor de la viață.

Băieții și fetele din grupa „FAF-061”, FCIM știu... că sunt studenți și deci trebuie să studieze zi cu zi, pas cu pas, ceea ce înseamnă **perseverență!**

Într-o asemenea grupă academică nici nu e nevoie să-i întrebi pe studenți dacă învață bine, dacă au restanțe. Dacă fiecare spune că „este motivat”, e clar – toți învață bine.

Studenta **Veronica Jereghi**, monitoarea grupei: – Toți cei 26 de colegi ai mei sunt motivați, au o atitudine foarte serioasă față de studii.

Studenta **Diana Măță**: – Am făcut un pas corect în alegerea specialității, sunt motivată serios, mă bucur să studiez la FCIM – tehnologii informaționale plus engleză. Studiez cu plăcere zi de zi, nu am probleme de reușită.

Studentul **Ilie Dercaci**: – Am ajuns în această grupă academică prin susținerea a două examene – la matematică și limba engleză. A existat un concurs, deci îmi înțelegeți motivația foarte serioasă de a studia anume aici. Acum și în grupă,

între noi, colegii, se resimte o concurență neafișată, fiecare caută să nu rămână în urmă, ba chiar să fie la linie sau ceva mai sus. Asta nu e rău, căci ne pregătim de viață, dar viața așa e. Grupa e bună la studii toată. Majoritatea disciplinelor ni se predau în engleză: dl **Viorel Bostan** – matematica, metode numerice, dl **Mihail Culev** – programarea, dna **Viorica Sudacevschi** – analiza și sinteza dispozi-

tivelor numerice, dna **Valery Mock**, profesoară din SUA – economie și marketing – foarte buni profesori. Eu sunt motivat serios, mă gândesc chiar și la masterat.

Studentul **Alexei Melnic**: – Fiecare student din grupă, prin urmare și eu, se gândește că dacă va învăța mai bine, mai bine va veni și viitorul spre el.

Studentul **Gleb Godonoga**: – O spun cu siguranță că aici, în grupă, toți doresc (acesta e cuvântul – doresc) să învețe. Oricine dintre noi știe ce scop are în viață și tinde spre el. Motivația este conștientizată și de aceea este puternică. Știu că nu toate grupele academice au o reușită bună la studii, fapt care se soldează și cu exmatriculări. De ce? Motivația nu este puternică. Sfatul meu pentru asemenea

grupe este următorul: să analizeze deschis, colegial fiecare caz anume sub aspectul **motivației**. Dacă studentul nu-i motivat, să se întrebe de ce a venit?

Studentul **Iulian Gulea**: – Îmi place atmosfera constructivă de lucru, un lucru pentru viitorul fiecăruia. Studenții grupei se încadrează și în diferite activități extracurriculare: arte marțiale, judo, cântă la chitară. Câțiva dintre noi, și eu, intrăm într-o organizație internațională studentească AIESEC cu sediul la ASEM. Este o organizație de voluntariat ce ajută studenții (prin proiecte) să se dezvolte

buie să alege. Cine alege studiile poate că azi are mai puțini bani, dar îi va putea recupera mâine, căci va fi „tare” în profesie. Cel mai mare „ban” rezidă în cunoștințe. Cunoștințele te vor susține toată viața, fără ele însă mereu vei fi „în lipsă”, pentru că ici nu vei putea lucra la nivelul cerut de piață, colo vei fi angajat doar la o scară mai joasă etc.

Studenții au evidențiat metodele originale de lucru ale profesorilor. De exemplu, dl Viorel Bostan aplică metoda „tema pentru acasă”, trimisă și prin e-mail. Se dau probleme matematice pentru acasă. Trebuie să le rezolvi pentru a doua zi. Dacă întârzi cu o zi – se reduc 20 la sută din notă, cu două zile – 40 la sută etc. Asta te mobilizează să lucrezi ritmic.

Dl **Viorel Bostan**, profesor de matematică, a activat un timp și într-o universitate din SUA: – Este o grupă, așa zice, excelentă. La filieră aplicăm și diferite experimente pedagogice. Sperăm că experimente de succes și dacă ele vor confirma pozitivul, posibil că vor fi extinse pe întreaga facultate sau chiar universitate. Este vorba, de exemplu, de teme de acasă. În SUA, unde am predat, studentul trebuia ca pentru fiecare oră de predare în aula să studieze 3 ore în mod individual. Astfel, „tema de acasă” reprezintă pentru student un fel de „ghid” în mersul lui înainte în procesul de studii. El știe ce-l așteaptă la examen, lucrează deci sistematic și, în final, la sesiunea de examene nu are nevoie să se suprasolicite. Important e ca „temele de acasă” sau proiectele, lucrările de laborator să aibă o anumită continuitate, un ritm academic.

Ar fi bine ca și alte grupe academice să urmeze exemplul lor. Căci, se vede, e posibil. Motivația studentului, mai întâi...

Sergiu Scobioală – doctorand în Italia

Sergiu Scobioală, originar din satul Mereni, nu departe de Chișinău, a absolvit Filiera Francofonă „Technologies Alimentaires” la FTMA în 2004. În timpul unei practici didactice în satul Burlacu, Cahul, la firma viti-vinicola moldo-italiană „Lion Gri” a fost remarcat de specialiștii italieni, care au și intervenit pe lângă Ministrul de Externe italian referitor la o bursă pentru tânărul moldovean.

La Filiera Francofonă la FTMA, UTM evident, se predă în franceză, dar Sergiu Scobioală paralel și independent a învățat și italiana. Așa că până la absolvire a trecut anumite stagii de practică didactică și de producție în Italia, iar după absolvire îl găsim la lucru la o fabrică vinicolă în Italia, orașul Trento. S-a angajat într-un concurs de bursier, anunțat de Italia și devine doctorand la Universitatea din orașul Udine, Facultatea (Departamentul) de Științe ale Alimentelor. Studiază-cercetează în specialitatea „Tehnologia produselor alimentare” (pe linia vinurilor distilate), acum e la anul II, doctorat. Drept tutore Sergiu îl evidențiază pe directorul (decanul) facultății, dl **Roberto Zironi**, profesor universitar, specialist în produsele vinicole. Cu profesorul Zironi, fostul nostru student FTMA Sergiu Scobioală cercetează fizica-chimia vinului în proiectul european „ORWINE” – un viitor vin biologic. Se are în vedere, spune doctorandul Sergiu Scobioală, reducerea sulfurilor în vin, deși sulfii sunt un element de care deocamdată nu te poți dispensa în vinificație, adică e tocmai acel caz când „răul” necesar ar trebui măcar minimalizat. Se lucrează în acest sens în

colectiv – mai multe universități europene, și iată că îl avem în circuitul acestor cercetări și pe „al nostru” Sergiu Scobioală, azi doctorand, mâine... cine știe, un cercetător cu renume, să sperăm.

Sergiu Scobioală de acolo, din laboratorul italian, deseori se sfătuiește, după cum a declarat personal, cu dl **Boris Găină** (prin e-mail) în foarte actuala temă a... agriculturii biologice (ecologice). Căci produsele biologice pure (ecologice) pot fi anume astfel, dacă pe tot parcursul agricol se urmărește același scop. Și nu așa „din ochi” și la „bunul plac”, ci documentat și prin anumite protocoale la nivel de fabrici...

Sergiu Scobioală are cuvinte calde pentru foștii lui profesori de la UTM: **Jorj Ciurac, Eleonora Dupoy, Petru Todos, Anatol Bălănuță, Chiaburu, Palamarcu**. A ajuns doctorand în Italia și grație solidului bagaj de cunoștințe obținut de la asemenea profesori, spune recunoscător băiatul, care cu diferite ocazii de călătorii prin Europa trage cu piciorul numaidecât și pe la Alma Mater – UTM.

Exemplul doctorandului Sergiu Scobioală demonstrează o dată în plus că sârguința aduce roade bune.

Distracții estetice la UTM

Concert cu prilejul Zilei Internaționale a Studenților

În fiecare an, se știe deja, în ajunul lui 17 noiembrie – Ziua Internațională a Studenților, sala de festivități a UTM e plină până la refuz.

Se dă concert...

Dl **Vasile Cires**, conducătorul ansamblului artistic de muzică și dans popular

RM – toți cu o deosebită însuflețire și-au adus colectivele artistice formate din studenți ai UTM pentru a concerta într-o zi cu semnificație specială în fața studenților și profesorilor UTM.

Frumos lucru: noi concertăm... pentru noi.

„Tineretea” al UTM, coregraful formației; dl **Tudor Pascaru**, conducătorul Orchestrei din componența ansamblului „Tineretea”; dl **Anastas Boldescu**, dirijorul fanfarei UTM, Om emerit al culturii din

Dar trebuie să specificăm: colectivele artistice ale UTM, cu toate că sunt formate din amatori, au totuși un statut artistic înalt, de nivel republican și chiar internațional.

Absolventa UTM – cercetător în Spania

Larisa Dunai, masterandă la Catedra „Construirea și producerea aparatului electronic” (șef – dl Igor Mardari, conf., dr.), acum se află în Spania, la Universitatea Tehnică din or. Valencia, la un stagiu științific pentru formarea personalului cercetător.

Încă studentă fiind, aici, la UTM, FRT, Larisa Dunai depunea o muncă deosebită la învățătură, astfel că imediat după licență a trecut la masterat, unde s-a dedicat cercetărilor în domeniul electronicii. Dacă muncești cu ardoare și plăcere, succesul vine neapărat. Iată că masteranda UTM Larisa Dunai ajunge în Spania, unde își perfecționează cariera în cercetările electronice aplicative în cadrul unui proiect european privind cercetarea unui dispozitiv audio-vizual pentru nevăzători – „CASBLIP”.

Se pune problema ca persoanele cu probleme de vază să se integreze în societate cât mai firesc, iar o condiție primordială în acest sens este deplasarea. Persoanele respective trebuie să se deplaseze fără ajutor (câine, un alt om, robot), fiind singure și sigure pe sine, și în această direcție lucrează electroniștii pentru a crea un dispozitiv, acesta însă revindică o serioasă cercetare științifico-tehnică a diferiților specialiști.

– Acest dispozitiv trebuie să capteze imaginile care îl înconjoară pe omul nevăzător, să calculeze distanțele, înălțimile, lateralitatea – totul în timp real, astfel ca înaintarea individului nevăzător să se producă realmente ca și la omul obișnuit, văzător, ne spune Larisa.

Deci dispozitivul respectiv va independența (există acum un asemenea termen) omul nevăzător.

Proiectul european interesează în mod deosebit societățile orbilor din Germania, Spania, Anglia, Italia, iar dacă finalmente cercetătorii vor reuși să creeze un asemenea dispozitiv-minune, sigur că și Moldova va avea un „plus”, dat fiind munca

– Ultima dată am concertat în Turcia, spune dl Vasile Cireș. La acel festival folcloric am ocupat locul 5 din 18 țări reprezentate.

Ceva mai înainte am „făcut furori” la Suceava, România, succes pentru care am fost după aceea demonstrați și prin Televiziunea română în cadrul cunoscutelor emisiuni „Tezaur folcloric”.

Succese bune are și fanfara UTM. Întotdeauna la sărbători mari autoritățile capitalei invită fanfara Universității Tehnice a Moldovei să concerteze pentru public în parc sau pe scena din Piața Marii Adunări Naționale.

Dirijorul dl Anastas Boldescu conduce fanfara Universității Tehnice a Moldovei un timp enorm – circa 35 de ani.

Faptul acesta vorbește mult despre atașamentul unui om de arte față de un colectiv artistic merituos, față de un mare colectiv studențesc, care servește drept izvor nesecat de artiști-fanfariști.

De altfel, și dl Vasile Cireș conduce „Tineretea” UTM deja de 18 ani – faptul vorbește la fel de mult despre atmosfera artistică înaltă între acești tineri... tehniciști.

Și dl Tudor Pascaru, dirijorul Tarafului se află aici al 14-lea an, bucurând marea familie studențească prin realizarea excepțională a muzicii populare.

Ambele colective artistice de artiști amatori de la UTM – fanfara și „Tineretea” – poartă titlul „Colectiv model, categoria I”, titlu confirmat la fiecare 2 ani.

De partea sa, rectoratul UTM nu stă prea mult la socoteală când e vorba de susținere financiară – aceasta nicidecum mică – a colectivelor artistice: costume naționale, uniforme de fanfară, reinnoi-

depusă de reprezentanta noastră – Larisa Dunai.

Deocamdată Larisa cu multă răbdare și minuțiozitate, precum, de fapt, se fac cercetările științifico-tehnice, lucrează cu spor în laboratoarele extrem de sofisticate ale Universității Tehnice din Valencia, Spania: sală ermetică astfel ca nici sunele din afară, nici cele de la instalațiile de sonorificare să nu se infiltreze în proces. Se lucrează doar la nivelul de milisecundă...

În proiect lucrează mai multe grupuri de cercetători din diferite țări europene. Cercetările sumează o anumită cantitate de fapte, iar acestea trebuie să fie coordonate de la o etapă la alta. În scopul coordonării se organizează câte 3-4 reuniuni pe an în țările din proiect. La reuniuni se conversează desigur în limba de circulație mondială – engleza. Deci Larisa Dunai de la UTM cunoaște nu doar spaniola, ci și engleza, dovadă a bunei pregătiri educaționale aici, la noi, în Moldova. De altfel, e și dovada unei bune educații centrate pe dragostea de muncă, de studiu, astfel că Larisa Dunai depășește cu perseverență și anumite bariere lingvistice.

Acum Larisa a revenit într-o scurtă vacanță și prima vizită a fost la Alma Mater – UTM. S-a revăzut cu colegii de la Catedra la care ea este pe lista cadrelor didactice, a fost și la decanatul FRT, unde a confirmat în convorbirea cu decanul, dl **Sergiu Andronic**, calitatea didactică bună a studiilor la UTM. Larisa Dunai va cerceta în continuare în Spania tema amintită, în cadrul proiectului european pentru dispozitivul „CASBLIP”, dar asta va dura totuși nu prea mult, după care va reveni la Catedra „Construirea și producerea aparatului electronic” la FRT, pentru a-și prelua funcția didactică, având în „bagaj” cunoștințe moderne, largi, europene.

rea anumitor instrumente, deplasări în cadrul republicii pentru a concerta în fața părinților acestor studenți de la Universitatea Tehnică, care iată că odată cu tehnica mai gustă și arta, își largesc substanța umanistă.

La concert a spus câteva cuvinte rectorul Universității Tehnice a Moldovei, dl **Ion Bostan**, academician AȘM.

D-sa a subliniat semnificația pozitivă a Zilei Internaționale a Studenților – 17 noiembrie.

La UTM în 2007 această dată a fost consemnată prin câteva manifestări remarcabile. Este vorba despre **Conferința tehnico-științifică a colaboratorilor, doctoranzilor și studenților, la care s-au prezentat 525 de rapoarte.**

Este vorba despre importantul eveniment sportiv – **inaugurarea Complexului Sportiv al Tineretului** de către însuși

Clubul studențesc de filozofie

Despre inteligența artificială

Discuții interesante se derulează la Clubul studențesc de filozofie. Altfel nici nu poate fi... Doar e filozofie – te atingi de natura umană. Fiecare student decise „atingea” în mod conștient (filozofic) de eul său.

În seara zilei de 22 noiembrie a. c. vreo 15-20 de studenți, băieți și fete, de la FCIM, FTMI, FIMM au venit în noua, spațioasă, modernă sală a **Centrului de Cultură**, amplasată în căminul nr. 10 al UTM din Campusul „Râșcani”.

Au sosit și doi tineri profesori de la FCIM – dna **Lilia Cucu** și dl **Dumitru Ciorbă**. Ca de obicei, s-a fixat proiectorul

și ecranul, iar dl **Mihai Braga**, coordonatorul Centrului de Cultură, șeful Catedrei de Științe Socioumane, conf., dr., a anunțat tema – „**Inteligența artificială**”.

Dna Lilia Cucu și dl Dumitru Ciorbă

Președintele Republicii Moldova, domnul **Vladimir Voronin**, cu participarea altor persoane oficiale.

Sigur că și concertul susținut în seara de 15 noiembrie în sala de festivități a universității s-a înscris bine în șirul manifestațiilor consacrate Zilei internaționale a Studenților.

Concertul moderat foarte frumos de

au proiectat pe ecran cadre care incitau tot mai mult și mai mult... inteligența studenților. Inteligența artificială prezintă în sine o încercare de a imita funcțiile creierului uman și a le transmite mașinii – calculatorului.

Cercetătorii lucrează fără preget, dar deocamdată inteligența artificială a roboților a atins doar nivelul de reacție a... unui gândac.

Bine, dar s-a ajuns că există mașini care... scriu poezii, desenează – ce putem spune aici?

Studenții își dădeau seama: mașina este programată într-un fel anume pentru a „alinia” cuvintele în anumite versuri, dar ea nu are, desigur, „sentimentul” din poezie...

Sunt roboți care dansează, salută...

Sunt roboți ce conduc mașina, respectând foarte riguros toate regulile de circulație...

Și multe alte exemple, toate extrem de curioase, unele ajungând destul de profund în ceea ce se numește „inteligență”.

Inteligență, dar cu determinativul „artificială”, pentru că... tocmai aici survine discuția: până unde poate ajunge ea – IA (inteligența artificială).

IA actualmente se sprijină pe diferite științe: filozofie, matematică, psihologie, lingvistică și, desigur, pe ingineria calculatoarelor (softuri, viteză-memorie, instrumente etc.).

Astăzi există, precum s-a spus, diferite sisteme originale IA:

* **Pegasus** – de înțelegere a graiului uman (folosite la vânzarea biletelor la gări;

* **Marvel** – semnale de alertă la zborul avioanelor, în cosmos; sisteme de depistare a erorilor în diagnosticările medicale;

* **Aibo** – roboți care pot învăța un comportament limitat etc.

Putem enumera diferite sisteme de Inteligență artificială, dar la un Club de filozofie trebuie, probabil, să le raportăm pe toate la OM.

Ce foloase sau pierderi are Omul din toate acestea, în sensul perfecționării lui morale – morala fiind nucleul umanismului?...

E bine că întrebarea a fost pusă și „filozofii” de la cerc au reflectat destul de larg și profund în răspunsuri. Principalul e că tema a oferit prilej de reflecție pentru fiecare student asupra eului său, asupra propriei perfecționări.

Clubul studențesc de filozofie este plin de idei benefice pentru dezvoltarea ta, dragă domnule student.

Vino deci la acest interesant Club studențesc de filozofie!

Constanța Sănduță, studentă FUA, și **Alexandru Tipa**, student FCGC, a cules aplauze interminabile din partea publicului, pe cât se vede, foarte dornic de muzică bună (**C. Rusnac, I. Brams, L. V. Beethoven, P. Ceaikovski, Șt. Neaga** etc.) la fanfară și de dansurile și cântecele populare interpretate cu multă dăruire de artiștii amatori ai ansamblului „Tineretea” de la UTM.

Educație estetică

Eu, Ionel și muzica

(Urmare din numărul de noiembrie 2007)

Seara a doua

Ionel: Bună seara! Văd că în afară de cafelețuță mă aștepți și cu aparatul de audieri muzicale.

Eu: Astăzi poate reușim să audiem ceva mai multă muzică?

Ionel: Dar până a trece la audiere, ai de cerut niște scuze...

Eu: Nu zic baiu... Scuză-mă, te rog, că am ironizat ieri pe contul „ideii” tale. „Ideea” că din moment ce ți se cere ție, biolog, să cunoști simfonia (a cui), atunci și acei „cineva”, a căror profesie de bază e muzica (simfonia) să învețe, în schimb, biologia „ta”.

Ionel: Poftim, te scuz. Deși, probabil, de bună seamă e o prostie.

Eu: Dacă insiști, nu te voi contrazice. Gândește-te și tu. Ca specialist în biologie, pentru munca propriu-zisă nu-ți va trebui niciodată, probabil, o asemenea știință îngustă, cum este, de exemplu, astronomia. Sau un alt exemplu – eu, ziarist, pot trăi și munci foarte bine fără biologia ta. Dar ambii, în același timp, tu – biolog, și eu – ziarist, oare nu suntem oameni cu simțire și, dacă tresărim în fața unei poienite cu flori, asta se întâmplă pentru că frumosul acestei poienite „ne privește” pe ambii nu ca pe specialiști în biologie sau ziaristică, ci ca oameni în general. Același lucru se va întâmpla în poienița noastră cu încă o sută de mii de cei mai diferiți specialiști – anatomisti, filozofi, ingineri, astronomi, contabili sau scriitori, cofetari, lemnari, pedagogi, medici sau miniștri, viceministri, șefi de secții, de subsecții, șoferi... Toți vor avea fiorul plăcerii la vederea acestei poienite cu flori.

Ionel: Pentru că toți sunt oameni ca entitate generală...

Eu: Tocmai pe această calitate generală „de a fi, mai întâi, om cu simțire” se și bazează frumosul acestei poienite, iar dacă luăm lucrurile larg, vom spune: pe această calitate se bazează estetica în general.

Ionel: Bine, dar perceperea simfoniei față de poienița cu flori e o chestiune incomparabil mai complicată... Dacă vrei, e un lucru chiar științific, e o profesie.

Eu: Diferența e numai în gradul de complexitate: poienița e un frumos mai simplu, simfonia – un frumos mai complex, dar ambele, atunci când sunt percepute, ating în substanța noastră tocmai acel fond general-uman, care se numește „simțire”. Dacă simfonia te mișcă, dar ea neapărat trebuie să te miște, aidoma poienitei, căci simfonia, ziceam, ține de domeniul frumosului, atunci ea nu te mai întreabă cine ești tu ca specialitate, ci, dacă se poate spune așa, ea te întreabă numai una: ești om, ai simțire umană? Prin urmare, frumosul, esteticul este atotcuprinzător. Dar tu poți să spui așa ceva și despre biologia ta?

Ionel: Îmi disprețuiești profesia? Îți arăt eu... Ei bine, să lăsăm gluma. Biologia mea, bineînțeles, se referă la un cadru mult mai îngust. Ea îl ajută pe om să cunoască lumea înconjurătoare numai din punctul ei strict specific de vedere.

Eu: De aceea ea este o profesie și în cazul dat, te privește numai pe tine.

Ionel: Recunoșc, și nu-l privește pe compozitor, care compune simfonia, sau pe muzicianul-interpret care mi-o „aduce” la ureche.

Eu: Pe când, trebuie să mai recunoști, pe tine te privește simfonia „lui”, pentru că și simfonia, precum văzurăm, este o părticică a frumosului. Iar frumosul îi privește pe toți.

Ionel: Și totuși, nu te grăbi, eu încă nu-s lămurit până la capăt.

Eu: Poftim.

Ionel: Că esteticul e o sferă mai largă decât profesia, specialitatea, căreia i te consacră, acest lucru îl pricepeam și eu mai înainte. Astăzi tu ai „umflat”, cum se spune, lucrurile până la o mărime mai impunătoare, astfel ca să înțeleg chestiunea și din punct de vedere filozofic. Dar rămâne pentru mine ceva neclar între poienița cea cu flori și simfonie. Poienița, mă rog, o admir, îmi place, cum spui tu, am neapărat o

tresărire emotivă. Dar asta se întâmplă pentru simplul motiv că eu „înțeleg” frumosul poienitei, pe când simfonia nu mă va mișca poate chiar deloc, evident tocmai pentru faptul că eu nu o „înțeleg”. Ce trebuie să fac în cazul simfoniei? Trebuie să studiez notele muzicale, teoria muzicală, partituri, filozofie muzicală ca să pot pătrunde? Adică trebuie să muncesc serios, să fac un fel de „muncă profesională” pentru a-mi putea cuceri acest al doilea frumos, care-i mult mai complicat. Vasăzică, în continuare, așteaptă-mă să-mi spun până la capăt gândul poate cam confuz, trebuie sau să lepăd biologia – profesia mea de bază și să-mi adopt o altă profesie – cea de muzicant sau dacă mă vor sluji puterile, să fac paralel două profesii. Tu înțelegi de ce zic eu că, fiind atât de complexă, varianta aceasta a doua a frumosului (simfonia) nu poate fi asimilată, dacă nu faci un „studiu special”, un ceva care după complexitate s-ar numi „profesie”?

Eu: Vrei să spui că doar instrumentul pentru înțelegerea frumosului acesta al doilea (simfonia) el însuși este atât de complex, încât trebuie să se numească chiar profesie. Mda... e complicat, nu zic. Dar vroiam să te întreb: ce-ai vrut, dragă Ion Poroacă? Doar convenim mai sus că și în educația estetică există o scară ascendentă – unu, doi, trei... șapte... zece etc. Și totuși prea îngroși gluma, lonele.

Ionel: Bine-ar fi să fie ceva mai ușor.

Eu: Tocmai că așa și este. Mult mai ușor. Nu-i nevoie să studiezi ani în șir, să faci paralel și un conservator pentru a-ți pregăti doar „instrumentul” cu care să ajungi la simfonie. Adică „înțelegerea”. Nu-i nevoie, precum știi, să termini o facultate specială de literatură ca să înțelegi, să simți profunzimea poeziei lui Eminescu „Pe lângă plopii fără soț”. O experiență estetică sigură că omul o are din toată viața lui, încă din familie, din copilărie, văzând, auzind, simțind o serie de „lucruri” care s-au depus în eul lui sub diferite „etichete”: alb-negru, vesel-trist, comic-tragic, înălțător-josnic, muzical-zgomotos etc. Această experiență estetică devine tot mai bogată atunci când treci prin școală. Omul ajunge să-și umple bagajul cu „elemente estetice” din ce în ce mai complicate, dar totuși, pe măsura capacităților lui de a simți și reacționa emotiv. Tocmai pe această dezvoltare estetică general-umană a vieții noastre și a școlii medii, care, precum știm, se numește „baza culturii și simțirii”, mizează poetul scriind poezia „Pe lângă plopii fără soț”. Toți îl vor înțelege, toți vor simți. Tot Eminescu scrie și poemul „Împărat și proletar”, pe care însă nu îl vei simți dintr-o răsufare, din propria experiență estetică și culturală în general. Ce trebuie să faci aici?

Ionel: Să studiezi, probabil?

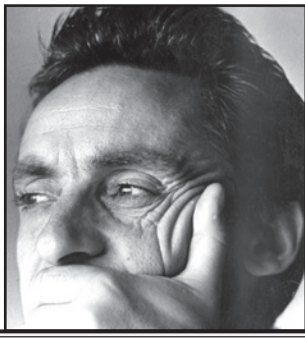
Eu: Da. Numai că nu-i vorba de o studiere „de la A la Z” a unei științe întregi, de o școală completă, solidă. Pe baza experienței estetice pe care o ai, inclusiv nivelul cultural cucerit al poeziei asimilate de acum – „Pe lângă plopii fără soț”, tu mai adaugi un singur pas. Iată însă că „studiul” sau „munca” ta, în acest caz, este numai pasul „în plus”.

Ionel: Dar treci, te rog, cu exemplele la simfonie.

Eu: Același lucrul și cu simfonia. Ai auzit doar în toți anii de viață de până la acest moment nu numai un cântec, o doină, ai audiat nu numai un concert de estradă, de muzică populară etc. Ba mai ai și o anumită pregătire muzicală – din școala medie.

Ionel: Ei și?

Eu: Vreau să spun că orice om are neapărat o anumită experiență auditiv-muzicală. Tocmai pe această experiență auditiv-muzicală și pe experiența de simțire general-umană „extrasă” de om prin mijlocirea cântecului, muzicii din viața ce-l înconjoară mizează toți compozitorii care scriu muzică clasică. Numai că și aici, la fel ca și în cazul poeziei a doua – „Împărat și proletar” a lui Eminescu, va trebui să adaugi acel „încă un pas” ca mai întâi să înțelegi și apoi să simți și acest nou fel de muzică, nemaiauzit de tine până acum.

Leonid Busuioc

Catedra

„ALIMENTĂRI CU CĂLDURĂ ȘI GAZE, VENTILAȚIE” – ACGV

A fost înființată la 10 mai 1977, șef de catedră fiind numit **Vladimir Crâlov**, inginer, conf. De la fosta Catedră „Tehnica sanitară” au fost transferați: **Ion Moscaliuc**, conf. univ., dr., șef al laboratorului „Energetica eoliană”, și lectorii superiori **Ion Rogut** (disciplina „Termotehnica construcțiilor”), **Nina Berezovicova** („Termotehnica, alimentarea cu căldură și ventilație”), **Boris Svobodin** („Aerodinamica” și „Instalații de ventilație”), lectorii-asistenți **Afanasii Șcelkunov** și **Galina Greus**.

La începutul anului 1979 în funcția de șef de catedră a fost ales **Pavel Vârlan**, absolvent cu mențiune (1962) al Institutului de Construcții din Odesa, specialitatea „Alimentări cu căldură și gaze, ventilație”. În 1977 susține teza de doctor în științe tehnice la Consiliul Științific pe lângă Institutul de Construcții din Moscova, iar în 1982 i se conferă titlul de conferențiar. Este autor a peste 100 de lucrări științifice, inclusiv 3 monografii, 2 manuale, 3 manuale de uz intern, un

Fizică Aplicată al AȘM; **T. Colomieț** – la doctorantura catedrei, **M. Bencheci** – la Universitatea Pedagogică „I. Creangă”. **P. Vârlan** este președintele Asociației Inginerilor de Instalații din RM, președintele Comitetului Tehnic „Instalații termice de ventilație și condiționare a aerului” pentru reglementări în construcții.

Pentru perioada 1989-1994 în postul de șef de catedră a fost ales regretatul **Toader Stratan**, conf. univ., dr. Sub conducerea sa a fost îmbunătățită baza tehnico-materială și didactică a laboratoarelor de studii.

În 2000 conducerea catedrei o preia **C. Țuleanu**, reales în funcția de șef al catedrei și în 2005. În 1981 a absolvit Institutul Politehnic din Chișinău, specialitatea „Alimentări cu căldură și gaze, ventilație”. Din 1988 până în 1992 – studii prin corespondență la doctorantura Institutului de Fizică Aplicată al AȘM, în 1996 susține teza de doctor în științe tehnice. A publicat 76 de lucrări științifice și didactice, inclusiv

dicționar de terminologie român-rus în domeniul instalațiilor pentru construcții, a tradus din rusă în română 2 manuale universitare.

În calitatea sa de șef de catedră (1979-1989, 1994-2000), dl Vârlan a pus un accent deosebit pe completarea catedrei cu tineri specialiști din rândul absolvenților: **Constantin Țuleanu**, **Mihai Pleșca**, **Natalia Frunze**, care pe parcurs au devenit doctori în științe tehnice: **Iurie Anghel**, **Vera Guțul**, **Roman Durnescu**, **Serghei Cheptea**, **Nicolae Andoni**, **Oleg Chilari**, **Mihai Bencheci** și doctorii în științe tehnice **Valeriu Gonciaruc**, de la AȘM, și **Ion Rotaru**, de la o altă catedră a UTM. O atenție deosebită se acordă pregătirii cadrelor, absolvenții catedrei fiind orientați să urmeze doctorantura: **M. Pleșca** și **N. Frunze** – la Institutul de Construcții din Moscova; **C. Țuleanu**, **R. Durnescu**, **S. Putiveț** – la Institutul de

3 manuale, între care: „Procese și aparate de ardere a gazelor combustibile”, editat în 2003, și „Transportul gazelor naturale combustibile”, editat în 2006, menționate cu diplome ale Senatului UTM. Este autor a 5 invenții, conducător științific al mai multor doctoranzi.

În prezent, șeful Catedrei ACGV, **C. Țuleanu**, este și membru titular al Consiliului FUA, director al Centrelor specializate de formare continuă a personalului în domeniul polietilenei **CeformPres „Polietilena”** și „**Energoaudit**”, fondate pe lângă catedră. Contribuie substanțial la extinderea colaborării catedrei pe plan internațional. O direcție de cercetare prioritară a catedrei, în colaborare cu **Asociația Internațională Energy saving International ENSI**, Norvegia, a devenit **Eficiența și Auditul energetic al clădirilor**.

Ionel: Simfonia?

Eu: Trebuie să spun că am operat cu noțiunea „simfonie” în mod abuziv. Căci multe năpaste cad anume pe „simfonie”, când vine vorba să ne apropiem de muzica clasică.

Ionel: Mulți confundă muzica clasică în general cu simfonia.

Eu: Deseori, cu părere de rău, dacă-i spui cuiva despre muzica clasică, imediat îți răspunde: „Ce? Simfonie?! Asta nu-i de mine...” De parcă toată muzica clasică este numai și numai simfonie.

Ionel: Cum s-ar zice, sunt destule trepte până la simfonie?

Eu: Simfonia este un fel de regină a muzicii clasice, așa că ajungând să „înțelegi” simfonia, în fond, înțelegi totul în muzică.

Ionel: Reiese că eu vroiam să ajung dintr-o dată la vârf.

Eu: După formula: ori Stan – ori căpitan; ori vârf – ori nimic; ori simfonia – ori „nu înțeleg nimic în muzica clasică”.

Ionel: Curios! Ei bine, uite aparatul de audiat ne așteaptă. Acum, după ce mi-ai spus ceea ce mi-ai spus, curiozitatea mă împinge anume spre simfonie. Poate punem un disc cu o simfonie chiar?

Eu: Ca să te sperii din nou de muzica clasică? Nu, dacă mi-ai dat rolul de „profesor”, lasă-mă să aplic metoda mea.

Ionel: Hai, zi-i!

Eu: Dacă-mi dai voie, mă voi ridica acum în picioare și voi da acestui moment un caracter cât se poate de solemn:

„Dragă lonele!

Deschid acum pentru tine ușile mari aurite în lumea miracolului – muzica clasică! Fii atent, pătrunde-te de măreția acestei clipe. Să lăsăm încălțările noastre prăfuite jos, pe pământ, și, desculți, să călcăm pe prima treaptă!

Vei audia, dragă lonele, „**Rapsodia a doua ungară**” de **Ferents Liszt**.

(Va urma)

Învățământul profesional tehnic chemat la rampă

Pe 26-27 octombrie 2007 la UTM a avut loc conferința internațională „Calitatea învățământului profesional tehnic și cerințele pe piața muncii”, la care au participat cadre didactice, cercetători în domeniu, specialiști din învățământul superior și profesional tehnic din Franța, România, Suedia, RM.

Subiectul învățământului profesional tehnic preuniversitar din RM a devenit foarte ardent în republica noastră din cauza neglijării lui sub diferite aspecte în anii transformărilor legate de tranziția la economia de piață. Totodată, învățământul profesional tehnic are o legătură indisolubilă cu cel universitar, așa că multiplele comunicări în cadrul conferinței s-au referit și la sfera dată. Profunzimea analizelor privind subiectul general al conferinței a fost exprimată pregnant și prin volumul solid de cca 200 de pagini A4 al referatelor cu trei compartimente:

I. „Calitatea învățământului profesional tehnic: probleme și perspective”; II. „Strategii didactice și posibilități de eficiențizare a pregătirii specialiștilor solicitați pe piața muncii”; III. „Problematika formării inițiale și continue a cadrelor didactice pentru învățământul profesional tehnic”.

Conferința și-a sporit eficiența prin

prezența a 2 categorii de vorbitori: teoreticieni și practicieni din domeniul învățământului profesional tehnic.

DI **Valentin Amariei**, prorector UTM, conf., dr., în comunicarea sa „Orientarea profesională și angajarea în câmpul muncii a studenților – componente ale calității învățământului profesional tehnic” – a subliniat că managementul calității instruirii devine acum determinant în contextul cerințelor Procesului Bologna. Prin urmare, managementul calității în instituțiile profesional-tehnice preuniversitare este cheia de boltă și pentru asigurarea aceluiași management deja în universități (elevii de azi vor fi unii studenți de mâine). Totodată, instituțiile preuniversitare trebuie să furnizeze brațe muncitorești noi, tinere și pe piața muncii, or acolo transformările calitative sunt continue, conform principiilor universale ale standardelor „ISO-9000”

și deci cerințele de management didactic rămân a fi înalte și pentru orientarea spre piața muncii.

În continuare, dl Valentin Amariei a arătat ce se face la UTM pe linia monitorizării și realizării managementului de calitate didactică la toate cele trei segmente: a) instituții preuniversitare (școli profesionale, colegii tehnice, licee); b) universitate; c) formarea continuă a personalului din economia națională, precum și a cadrelor didactice din școli și universități.

gul volum al muncii de instruire în acest segment școlar.

Dna **G. Marghescu**, conferențiar la Universitatea „Politehnica” din București, România, a pus problema unei necesități imperioase de a transforma vechea paradigmă a educației ingineresti în una nouă. Educația inginerescă, a subliniat vorbitoarea, trebuie să pregătească specialiști care să îmbine înțelegerea detaliată a specialității lor cu flexibilitatea. Cadrele ingineresti trebuie să se

Dna **M. Vasilev**, șefa Departamentului UTM pentru Formarea continuă a cadrelor didactice, a dezvoltat subiectul formării cadrelor didactice pentru instituțiile preuniversitare profesional-tehnice.

Dna **E. Guțu**, profesoară la Colegiul Tehnologic din Chișinău, a analizat pertinent „Standardizarea învățământului mediu de specialitate”. Subiectul este foarte actual, pentru că s-ar pune în acțiune o pârghie concretă și eficace pentru între-

adapteze noilor tehnologii, provocărilor interdisciplinare și fluctuațiilor rapide ale pieței, să fie capabili să vadă dincolo de problemele tehnice implicațiile sociale ale tehnologiei. Doar noi pregătim acum ingineri care vor lucra cca 30-40 de ani – perioadă în care tehnologiile vor avansa enorm.

În cadrul conferinței au fost expuse peste 40 de comunicări.

La un an de la revenirea sa dintr-o vizită efectuată în SUA, în cadrul Programului Community Connections, **Nicolae Țurcanu**, prof. univ., dr., decanul Facultății de Inginerie Economică și Business a UTM, ne împărtășește care ar fi, în opinia sa, succesele, dar și rezervele înregistrate astăzi la capitolul perfecționarea sistemului de învățământ superior și dezvoltarea democrației la noi.

O istorie de succes

– Inspirat de cele văzute în Carolina de Nord, am elaborat un proiect pentru dezvoltarea programelor de master în domeniul economiei imobiliare (*Real estate economics*). Proiectul de circa 300 de mii de euro a fost acceptat de experții Programului TEM-PUS! Acesta este un succes important pentru FIEB în particular și pentru UTM în ansamblu.

Există încă mulți conducători care susțin monopolismul în instruire. Ei susțin că pentru pregătirea economiștilor există ASEM, pentru pregătirea inginerilor – UTM. Țin însă să menționez că partenerii noștri din UE sunt universități tehnice, deși noi suntem de fapt economiști.

Pe lângă efectele benefice pentru sectorul imobiliar, acest proiect susține competitivitatea între universități, libera alegere a studentului, sugerându-i unde și ce să învețe, sporind astfel motivația de instruire – elementul-cheie al reușitei academice. În sens larg, faptul contribuie la dezvoltarea democrației – studentul decide singur, nu cineva „de sus”.

Deseori implementarea unor noi idei întâmpină rezistență – fie din partea colegilor, fie din partea factorilor de decizie. Ni se spune că noi nu suntem în America, că avem o altă cultură și un alt nivel de dezvoltare. Faptul e discutabil, firește. Tot aici se înscrie și neîncrederea colegilor noștri față de ideea fondării organizațiilor de voluntariat. Am încercat să organizăm societăți studențești de voluntari, de tipul celor care există în orice universitate americană. Cu greu, dar am reușit! Începutul a fost pus – ghidarea delegației de la KTH (Suedia) prin Chișinău și republică, efectuată de către studenții noștri, **Dumitru Ionașco** și **Adrian Guțu**, care au lucrat, gratuit, două zile. Studenții se oferă să execute și alte munci în folosul public.

Planificăm, de asemenea, să organizăm o Asociație a absolvenților UTM, care să contribuie la diversificarea izvoarelor de finanțare a universității. Experiența universităților și colegiilor americane în acest domeniu este uimitoare.

„Meridian Ingineresc”, nr. 3, 2007

Rezumate.....	3
Ungureanu C., Cozmincă I. Asupra determinării capabilității proceselor de prelucrare.....	11
Stoicev P., Cosov V., Topală P., Martâniuc N., Ceban AL., Moraru V., Bunescu M., Sidelnicov V. Particularitățile tehnologice și indicii de exploatare ai organelor de mașini durificate cu acoperiri de fier electrolytic cu conținut de caprolactamă.....	15
Berteau A., Butnaru R., Berteau A. P. Model matematic al vopsirii lânii la temperatură redusă după pretratare cu carbonat de sodiu.....	17
Purcarea A., Purcarea T. Ingineria, agent pivotal al schimbării și perspectiva sistemului inovației... Lupan O.	20
Dumitrescu M., Fetecău G. Auto-asamblarea asistată de biopolimeri a arhitecturilor tridimensionale pe bază de nanobaghetă de ZnO și proprietățile lor.....	26
Daj I. Optimizarea compensării puterii de reacție, soluție pentru creșterea eficienței puterii realizate.....	32
Todiraș V. Aplicație CAD interactivă unificată privind sisteme cu elemente elastice utilizate ca traductoare de presiune (partea a II ^a – aplicație silfon).....	36
Cupcea V. Microbi stimulatori ai creșterii și dezvoltării plantelor de soia.....	41
Stratan I. Argumentarea economică a strategiei de dezvoltare a industriei de confecții din Republica Moldova prin aplicarea modelelor economico-matematice.....	45
Mocanu F. Particularitățile comutării în celulele cu metalizare programată în baza sticlelor As ₂ S ₃ și GeS ₄	49
Stecaru D. Unele aspecte privind comportarea îmbinărilor adezive în condiții de solicitare dinamică.....	53
Popovici C., Rubțov S., Deseatnicov O., Sturza R. Analiza situației economice în sectorul de cultivare a grâului.....	57
Țâra Gr. Cercetări vizând proprietățile microbiologice ale produselor lipidice fortificate cu iod.....	62
Cuhal R., Cuhal V. Despre o ecuație de mișcare generată de o problemă de mecanică.....	66
Maxim V. Creditele bancare, creșterea economică și stabilitatea prețurilor.....	69
Rusu Gh., Sevcuic V. Elaborarea unei baze de date terminologice bilingve în baza corespondenței de afaceri engleze-române.....	73
Plămădeală V., Banzari V. Premisele atragerii investițiilor străine.....	79
Solonari S. Utilizarea eficientă a resurselor și a forței de muncă, factor dependent de soluția constructivă și tehnologia de execuție adoptată.....	81
Usturoi A. Generatoare de ultrasunete gazodinamice de tip Hartmann.....	83
Bodean G., Bodean D. Politica de personal al organizațiilor de construcții ale Republicii Moldova necesită modificările radicale.....	84
Deliu A. Detectarea și corectarea erorilor la decodarea secvențială a codurilor matroide.....	86
Costul de producție – factor principal în creșterea competitivității producției.....	94
Personalități de vază ale intelectualității tehnice din Basarabia.....	96
Invențiile și istoria lor.....	97

Prorectorul Universității Tehnice, Dumitru Ungureanu, redactează o revistă din Sankt-Petersburg

DI **Dumitru Ungureanu**, conferențiar universitar, doctor în științe, prorector pentru instruirea practică, relații cu colegiile și probleme sociale, este un specialist cunoscut în domeniul cercetării apelor. Ca și mulți alți profesori de la UTM, D-sa este cunoscut prin lucrările sale și în alte țări.

Așa se face că prestigioasa revistă „**Voda: tehnologia i ecologia**” („**Water: Technology and Ecology**”) din Sankt-Petersburg, Rusia l-a invitat pe cercetătorul-profesor de la UTM – D. V. Ungureanu să consimtă la includerea sa în Colegiul redacțional al acestei reviste.

Materialele publicate în solida revistă de specialitate din Sankt-Petersburg acum au și girul profesorului nostru de la UTM – Dumitru Ungureanu.

Succese noi, domnule profesor!

1 decembrie – Ziua Internațională de combatere și profilaxie a maladiei SIDA

ATENȚIE, SIDA!

Lecția publică „**AntiSIDA**” susținută pe 28 noiembrie a.c. în sala de festivități a UTM în fața studenților de la FRT de dna **Silvia Stratulat**, medic infecționist la Centrul de combatere și profilaxie a maladiei SIDA din RM, trebuie calificată drept o acțiune importantă cu efect educativ valoros, ea fiind organizată din inițiativa foarte inspirată a prodecanului pentru educație, dna **Serafima Sorochin**, conf., dr.

Informațiile despre această boală extrem de periculoasă HIV-SIDA sunt destul de răspândite, dar nu întotdeauna destul de just explicate în diferitele ei aspecte. Trebuie să cunoaștem cât mai multe aspecte ale acestei maladii și pentru faptul că răspândirea ei cunoaște o viteză catastrofală de periculoasă: până astăzi pe mapamond au fost înregistrate 40,3 milioane de persoane infectate cu HIV-SIDA dintre care 25 de milioane deja au decedat.

Din păcate, și în RM sunt înregistrate oficial 4 mii de persoane infectate cu HIV, număr extrem de mare raportat la populația noastră. Dar trebuie să avem în calcul și persoanele neînregistrate oficial din diferite motive. Unul dintre acestea, foarte esențial, este că boala decurge la început fără simptome evidente, un timp destul de îndelungat.

infectate cu virusul HIV-SIDA este limitat – 10, maximum 15 ani de viață!

Într-o sală cu studenți cele mai multe informații au privit relațiile sexuale. Infectarea pe cale sexuală poate avea loc prin: contacte heterosexuale, homosexuale, sex oral. Se atestă riscul sporit al infectării prin schimbul des al partenerilor sexuali, prin relații sexuale neprotejate sau cu utilizatorii de droguri. Lichidele biologice care pot conține virusul HIV sunt: sângele, sperma, secretul vaginal, laptele matern. Nu prezintă pericol de infectare cu virusul HIV saliva, transpirația, lacrimile, precum nici utilizarea comună a veselei de bucătărie, tacâmurilor, contactele de serviciu, în transportul public, în saune, băi, piscine, alte obiective sportive și de recuperare a sănătății.

Bine asimilate de auditoriu au fost îndemnul concret privind protejarea de infectare a viitoarelor familii: „Evitați relațiile sexuale înainte de căsătorie; nu practicați relații sexuale cu parteneri ocazionali; evitați relațiile sexuale extraconjugale, respectați fidelitatea în cuplu, față de parteneri; nu consumați droguri, nu practicați utilizarea instrumentarului injectabil și de manichiură în comun cu alte persoane; practicați numai sex protejat”.

Toate informațiile au fost ascultate cu un interes vădit de către studenți. Au fost întrebări din partea studenților, dar și din partea medicului infecționist.

Discuția a fost foarte deschisă, doar e vorba de o problemă socială și personală extrem de importantă – sănătatea, iar, pe de altă parte, o boală de o periculozitate extraordinară și cu o viteză de contaminare îngrijorătoare.

S-a vorbit și despre toleranța față de cei care, din nefericire, sunt infectați cu HIV-SIDA.

Un moment de ilaritate specifică a fost produs de oferirea unui mare număr de prezervative celor prezenți – băieți și fete. Până la urmă, lucrurile devin pe deplin înțelese într-o acțiune socio-medicală de anvergura prea periculoasei HIV-SIDA.

Nu în zadar există și Ziua Internațională de combatere și profilaxie a maladiei SIDA – pe 1 decembrie, în fiecare an.

Lecții educative „**AntiSIDA**”, organizate de Biblioteca UTM, vor urma la toate facultățile.

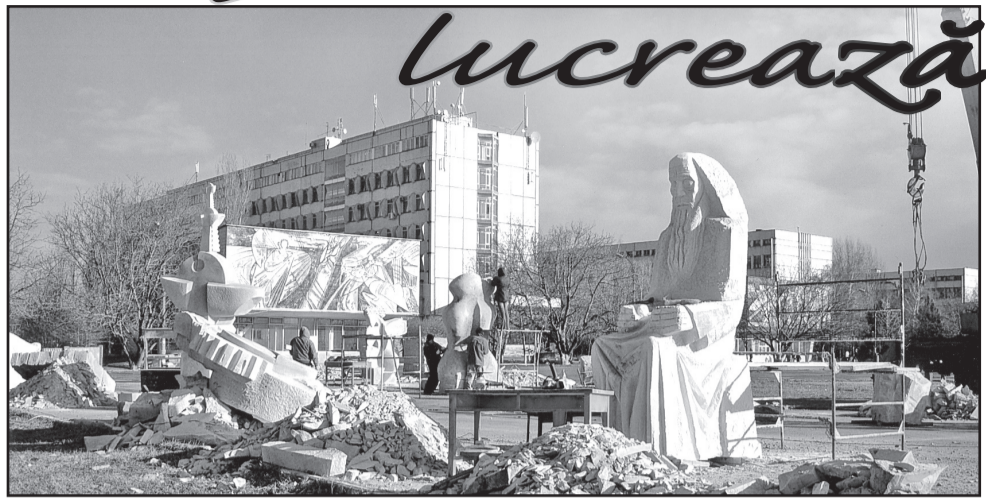

Abrevierea acestei maladii se descrie în felul următor: HIV – V (virus), I (imunodeficientar), H (uman – în engleză – „human”). Deci HIV este un agent patogen specific numai pentru oameni, care distruge sistemul imunitar și provoacă maladia; SIDA – S (sindromul), ID (imunodeficienței), A (achiziționate – de la alt om). Deci SIDA este un complex de simptome determinat de lipsa sau capacitatea scăzută a sistemului de protecție a organismului de boli (sistemul imunitar).

Căile de contaminare cu virusul HIV sunt diverse: prin injectarea drogurilor intravenoase, tatuare/pirasing cu instrumente nesterile, transfuzii de sânge sau de la mama infectată la făt în perioada gravidității. Iar cea mai mare frecvență de contaminare este calea sexuală neprotejată: circa 59 la sută.

Pronosticul de viață a unei persoane

În parc se lucrează

Parcul dendro-tehnic din Campusul UTM „Râșcani” va fi o adevărată operă de artă și, concomitent, o operă științifico-populară.

Băieții, mai cu seamă cei de la FIMCM, FIMM, FCIM, lucrează de zor la turnarea... fundațiilor pentru viitoarele sculpturi, construcții geometrice.

Enigmaviitorului parc-muzeu câte puțin ni se dezvăluie. Ce va fi?... Cum va fi?...

Sport

Rugbyștii noștri la Europene

Selecționata de rugby a Republicii Moldova, constituită în proporție de 80 la sută din discipoli ai UTM (n.n.), pe 19 noiembrie a.c. a învins la Amsterdam naționala Olandei cu scorul de 15:13, aceasta fiind a cincia victorie consecutivă în actualul Campionat European, Divizia 2A.

Partida a fost extrem de dificilă. Olandezii au dorit neapărat să se revanșeze acasă pentru eșecul din meciul de la Chișinău (7:43) și au prestat un joc agresiv și dur. Rugbyștii moldoveni însă și-au apărut șansele, demonstrând că echipa lor se află în ascensiune.

După această victorie selecționata Moldovei a acumulat 15 puncte din tot atâtea posibile și este liderul Diviziei 2A.

Următorul meci rugbyștii moldoveni aveau să-l susțină pe 27 noiembrie, la Heidelberg, cu reprezentativa Germaniei, în care însă au suferit înfrângere – 34:7. Aceasta pentru că după meciul cu Olanda echipa Moldovei s-a pomenit într-o situație dificilă – cinci titulari au fost accidentați și au devenit indisponibili pentru partida cu Germania.

În aceeași zi, s-a disputat și meciul dintre selecționatele Ucrainei și Belgiei. Victoria a revenit belgienilor – 18:15.

Conform acestor rezultate, RM, cu 16 puncte la activ, a rămas liderul Diviziei 2A și păstrează șanse mari de calificare în primul eșalon al rugbyului european. Liderul este urmat de Germania și Belgia – cu câte 14 puncte fiecare, Ucraina – cu 10, și Olanda – cu 6 puncte.

Următorul meci din cadrul Campionatului European de rugby, Divizia 2A, reprezentativa Republicii Moldova îl va susține pe teren propriu la 12 aprilie 2008 cu selecționata Belgiei. Meciul-tur, disputat la Bruxelles, a fost câștigat de rugbyștii moldoveni cu scorul de 29:27. În aprilie, echipa noastră urmează să susțină și un meci principal cu reprezentativa Ucrainei, de asemenea, la Chișinău.

(după unimedia.md)

În fotografie: în centru – dl **Tudor Procopi**, antrenorul Clubului de Rugby al UTM și Selecționatului de „Rugby-7” a RM, înconjurat de bravii săi discipoli sportivi, studenți ai UTM: **Vasile Leu, Vitalie Corobcean, Igor Melente, Semion Popa, Tudor Botnaru, Vitalie Gârju, Mihail Rusnac, Eugen Prisacari, Oleg Triboi.**

Responsabil de ediție – Marina Romanciuc

Editor – **Universitatea Tehnică a Moldovei.**
Materiale puteți expedia la redacție și prin poșta electronică pe adresa: **mesager@adm.utm.md**

Echipa redacției:

Marina ROMANCIUC – corespondent, Dorian SARANCIUC – fotograf.

Design: Viorica OSTAȘ-TOFAN

Înregistrare la Ministerul Justiției al RM cu nr. 42 din 16.02.1998

Tiparul: Editura „PRAG-3”

Comanda: **2106**

Tiraj: 2200